

„EDINOST“
Izida po trikrat na teden v šestih izdanih ob sorkih, četvrtkih in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri jutraj, večerne pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jeden mesec . . . 1.—, izven Avstrije f. 1.50 za tri mesece . . . 3.— „ „ „ 4.50 za pol leta . . . 6.— „ „ „ 9.— za vsa leta . . . 12.— „ „ „ 18.—
Naročnine je plačevati naprej na naročnik brez priložene naročnine se sprava se ozira.

Posamično številko se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 3 nč. izven Trsta po 4 nč.

EDINOST

Oglasi se računajo po tarifu v petih; za naslove s debelimi črkami se plačuje prester, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnice in javne nakvale, demasi oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu alica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglašje sprejema upravništvo alica Molino pisole bit. 3. II. nadst. Naročnino in oglašje je plačevati loco Trst. Odprtje reklame letje se pristoje postreže.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„Edinost je moč“.

VABILO

na javni narodni shod,

ki ga sklicuje pol. društvo „Edinost“

v gostilni „Konsumnega društva“ v Rojanu, v petek, dne 1. januarja ob 3¹/₂ uri popoldne.

Dnevni red:

1. Nagovor predsednika.
2. Utemeljevanje resolucije radi osnutja okrajnega glavarstva za tržaško okolico.
3. Eventuelni predlogi.

Tržaški in okoličanski Slovenci!

Sedaj vam je prilika, da pokažete svoje zanimanje za javne stvari Vaše občine, in po tem takem tudi za svoj lastni blagor. Vsakemu bode prilika, da pove, kar mu je na srcu. Politično društvo „Edinost“ sklicuje zaporedoma shode po okolici, a okoličanom je dolžnost, da se v velikem številu udeleže teh shodov in da posežejo tudi v razpravo, kajti le tako izvedo bodoči poslanci, česa želijo in zahteva ljudstvo.

Odbor političnega društva „Edinost“.

„Edinost“ se prodaja v Gorici

v tabakarni Josipa Schwarz, Via scuole, cena posamezne številke 4 nč.

Javni shod

polit. društva „Edinost“ dne 20. decembra 1896. „pri lovcu“.

(Dalje)

Za drom. Gregorinom se je oglašil za besedo dr. Rybář: Kakor danes smo na vseh shodih pojasnili misel okrajnega glavarstva. Povsod je pozival predsednik, naj se oglašijo, kdor ima kaj zoper to. Nikjer se ni oglašil nikdo v protivnem smislu, vsled česar moramo misliti, da se vsa zavedna okolica vnema za to misel. Agitatorji in istim sledeči zaslepljenci pravijo sicer, da mi lažemo, da to ne bi bilo dobro za okolico. Čudno, da vsi ti ljudje, ki vse bolje vedo, ne prihajajo na naše shode, da bi nam povedali tu iz lica v lice, zakaj bi bilo škodljivo to, kar svetujemo mi! Veste, zakaj nočejo priti? Zato, ker je naša stvar pravična in ker se oni boje solnca! Tu sém pred naša lica nočejo priti, pač pa letajo k „Piccolu“, k židom. Tam se skrivajo za hrbti družih in streljajo na nas iz varnega zavetja. Tam

PODLISTEK

Krivoseška gostilna.

Srbski spisal Gjuro Jakšić; preložil A. B.

Ljudje so se temu čudili in gostilna sama je bila videti kakor izpraznjena — kakor soba, v kateri je kaka podoba od nekdanje visela vedno na istem mestu. Ako jo prestaviš, se pokaže nekaka praznoba; prav za prav je vse tu, a vendar nekaj manjka.

Ko pa je prišel naslednji praznik, je moral v gostilno, da izvede povelje okrajnega načelnika. Ko je stopil čez prag, so se vsi kmetje spogledali začudeno. To ni bil tisti Bogosav, katerega je poznalo vsako dete v vasi. S podivjano brado, na pol osivelimi lasmi, vdrtimi očmi, priklonjenimi pleči in visečimi rokami je delal utis onemoglega, življenja sitega starca. Cincar je precej princel „grienkega“ najboljšo vrste, a sodnik se ga ni dotaknil. Pop je poskušal, da bi ga po stari navadi spravil v razgovor, češ, da se mora kaj pomeniti, „posebno sedaj, ko je toliko in v tolikih stvareh govoriti“, a tudi njega ni pogledal sodnik. Temu

dobivajo svoje menenje od gospodov judov. — Pravijo, da okolica samo prejema od mesta. Jaz pa vprašam: od kje dobiva mesto mleka in kruha, kje se pere umazano mestno perilo. Ali si hočejo mestna gospôda na Corsu napraviti svoje lastne hleve, kamor bodo blede mestne gospôdine zahajale krave molzit?! (Splošna veselost!) Ali si bodo gospôda sami pekli dobrega kruha? Ali hočejo mestne gospôdine drobni ročicami prati umazano perilo? (Ponovna veselost.) Seveda pravijo večkrat, da pojdejo po pomoč v — Italijo. (Smeh.) V Italijo po pomoč, ali ste čuli? V Italijo, kjer je toliko mizerije, da so nekoliko iste hoteli odnesti celo v Afriko! (Hrupna veselost.) Seveda so si v Afriki spekli jezik in prste. Italijani sami nimajo kaj jesti, kako naj bi pomagali našemu mestu?!

Potem pravijo, da vam ne bodo dajali dela. To žuganje je smešno. Vedno vas bodo jemali, kajti oni so premehekuni, da bi hoteli opravljati dela, katera opravljate vi. (Ploskanje.) Čudno in ni čudno: dosedaj niso imeli prav čisto nič časa, da bi se spominjali vas. Sedaj se-le, ko so jim naši shodi jeli postajati nekako neprijetni, sedaj jim je prišlo v spomin, da so oni, mestna gospôda, prav za prav vaši prijatelji in varuhi!! (Kaki varuhi so to!)

so se čudili ljudje in sam pop si ni mogel razlagati tega ravnanja.

Kmalu potem se je čulo, da je zbolel.

Nekega dne je dal poklicati starega Stojadina in več kmetov.

„Tu imaš dolžno pismo, Stojadin, katero si podpisal v pijanosti.“

In vpriči vseh navzočih je priznal, da je in kako je hotel Stojadina ogoljufati za njegovo ime in da Mila Mutibarič trpi po nedolžnem.

Po tem priznanju mu je obraz pobledele, ustnice so se mu tresle, prsi so se mu krčevito dvigale in padale. Odprl je usta, a se zaman trudil, da bi izustil besedo. Slednjič se je s skrajnim naporom dvignil v postelji, pošastno pogledal okolu sebe ter zastokal kakor smrtno ranjen človek:

„Jaz sem oropal cerkev, jaz in pop! Raka je nedolžen!“

Glas in obraz njegov sta bila grozna. Kmetje so se spogledovali osupli. Lasje na njegovi glavi so se maježili. Kar je planil v sobo pop, blede, prepaden.

„Laže, nesrečnik! Žganje ga je upijanilo! Sam povej, ni-li tako?“

Sedaj se boje za vas, da bi vas ne prodali mi zlobni Slovenci! (Smeh.) Zato hujskajo zoper naše shode. Mi se jih ne bojimo, ker imamo pravico do tega, kar delamo. Mi smo vaši krvni bratje, mi vam hočemo dobro, ker nam tako vleva naše pošteno srce! Oni pa se le delajo tako, kakor bi bili vaši prijatelji, ker se bojijo naših shodov.

Zakaj naj bi se jih bali vi, mar ne plačujete tudi vi davke in doklade? Plačujete jih in razmerno še več, nego mestni bogatini. O kmetu se ve vedno, koliko ima; on ne more potajiti niti novčiča svojega premoženja in tako mora plačati davek do zadnjega novčiča. O mestnih kapitalistih se pa nikdar ne ve prav, koliko imajo in zato rečemo lahko tudi, da nikdar ne plačujejo toliko davkov, kolikor bi jih morali z ozirom na njih imetje in njih prihodke. — Kje so vaši prijatelji? Ali vam nismo prijatelji mi, ki želimo, da bi vi uživali — kakor drugi — vse pravice na svoji lastni zemlji? Gotovo smo vam prijatelji mi, ki hočemo, da bodete enakopravni državljani in spoštovani, kakor so spoštovani vsi drugi. (Burna pohvala.)

Resolucija je bila sprejeta soglasno, na kar je sledilo dlje časa trajajoče ploskanje, spremljano po živoklicih.

Zborovalec Avton Gerđol izjavlja, da je bil on pisal pismo na shod v Lonjeru, v katerem je izjavil, da se povrača v narodno stranko. Posledica temu je bila, da mu je magistrat dva sina odpustil iz službe. Šel je na magistrat in k g. županu, da bi pozvedel o vzroku. Zvedel ni ničesar, ali povedati mu niso hoteli ničesar, kdo je kriv na tem! Take razmere so žalostne. Zato moramo voliti prihodnjic moža, ki bo ostro tirjal odgovora za take dogodke, moža, ki bo razumen, moža iz lastnega okraja in lastne krvi! (Pohvala.) — Dovolj smo bili tlačeni do sedaj in še-le sedanji shodi so nam jeli odpirati oči. V to nam je dokaz lepo število domačih mož, ki so se zbrali danes tu.

Predsednik M. Mandić: V teh pritožbah imamo dokaz, kako postopajo mestna gospôda z okoličani. Odpuščajo naše ljudi iz službe v glavnem zato, da bi na njih mesta postavili Italijane. Ideji,

Na postelji pa se je videlo, kako se je umirajoči boril, da bi planil po koncu, da bi popa zgrabil za grlo, razmesaril ga zobmi v svoji besnosti. A grozno ječé je znova padel na ležišče in iztegnivši koščeno roko proti popu, je zavpil še slovesnejše nego poprej:

„Vsegamogočni naj čuje! Svet naj čuje! Midva sva oropala cerkev! Raka je nedolžen! Njegova kri teži mojo dušo!“

Dalje ni izpregovoril niti besedice, in ko se je solnce nagnilo na zapad, je izdihnil dušo v groznih bolečinah.

Kmalu zatem sta bila izpuščena Raka in Mila Mutibarič. Ker stari Mila ni imel svojih otrok, je posinovil svojega netjaka Rako, znova pri Stojadinu zasnubil zanj njega jedino hčer in sedaj mu jo je dal s svojim blagoslovom.

Sumnja, zvaljena poprej na Rako, je sedaj ležala na popu, a obsoditi ga niso mogli, ker ni bilo dokazov. Tisti, ki bi lahko prisegel na njegov zločin, je bil nem. Vzeli so mu službo, a mu pustili uživanje župnijskih dohodkov.

(Zvršetak pride.)

da bi ta okraj odslej zastopal pošten domačin, se pridružuje tudi pol. društvo „Edinost“ iz vsega srca. (Pohvala.)

Zborovalec Anton Gerdol je izrazil željo, da bi pol. društvo „Edinost“ storilo potrebne korake za prošnjo, da bi se davki in razne doklade v notranjosti užitinske črte uredile pravično in razmeram primerno. (Pohvala.)

Predsednik Mandić: To željo jemlje na znanje predsedništvo društva „Edinosti“.
(Zvršetek pride.)

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 29. decembra 1893.

Ulični napisi v Ljubljani. Pričakovati je bilo, da način, kakor se je rešilo to vprašanje v mestnem zboru ljubljanskem, provzroči živahno diskuzijo v slovenskem novinstvu. Saj bi bilo le žalostno, ako bi ne bilo tako. Ali bi se take stvari mogle sklepati in reševati ob nezanimanju javnosti, bilo bi to le znamenje pogubne apatije in stagnacije. Zanimanje za javne stvari je znamenje, da je ljudstvu mari za svoja prava, da torej dozoreva za politiško življenje. S tega stališča moramo biti le zadovoljni, da je nekoliko „zagrmelo“ radi uličnih napisov v Ljubljani, bodi to že komu ljubo ali pa ne.

V zmislu dolžne lojalnosti treba, da povemo tu na kratko, kake „Slov. Narod“ v včerajšnji številki zagovarja odklonitev predloga dra. Gregoriča za samoslovenske napise.

Glasilno mož, ki so v večini v mestnem svetu ljubljanskem, imenuje nasvet gosp. dra. Gregoriča „lepim“, ali žal, sedaj neizvedljivim, ker je stvar rešena po pravokrepni razsodbi. Z vsprejetjem nasveta dra. Tavčarja bi se bil torej storil le udarec po vodi. Tudi ni res, da bi bili govorniki narodne stranke branili nemške napise, ampak le dokazovali so, da je Gregoričev nasvet le tlesk po vodi. „Sl. Narod“ zatrjuje tudi opetovano, da smo pokrajinski Slovenci nekako seli na limanico dr. Gregoriču le zato, ker ga ne poznamo.

Tako opravičuje „Sl. Narod“ postopanje večine v mestnem svetu ljubljanskem, nam pa se zdi, da to opravičevanje nikakor ni v soglasju s tenorjem govora dra. Gregoriča. Nam se zdi, da je dr. Tavčar prav močno utrljal politiško pozicijo nemške stranke v Ljubljani z nastopnimi stavki: „da se bode moralo še pogosto apelovati na sodelovanje nemške stranke“; da „narodna stranka si noče nakopati odgovornosti, da ona ruši položaj, s katerim so se že sprijaznili someščani nemške narodnosti“; in „da se izjavlja za tako obliko uličnih tabel, ki ne bode vzbujala nemških someščanov“. Tako stoji v „Slov. Narodu“ od 24. decembra 1893. Iz teh stavkov je razvidno, da dr. Tavčar ni povdarjal toliko „neizvedljivosti“ nasveta dra. Gregoriča, ampak da se je pozitivno izjavil zoper predlog sam, sklicujoč se na dolžne ozire do nemške stranke. Da je rekel dr. Tavčar: „V načelu se strinjam tudi jaz s predlogom Gregoričevem, glasoval bodem vendar zoper istega zato, ker sem uverjen, da je neizvedljiv in nam ne kaže nikakor, da bi mlatali prazno slamo“ — razumeli bi ga tudi mi. Nasemu nastopu zoper govor dra. Tavčarja ni bilo povod dejstvo, da je branil dvojezične napise, ampak **način**, kakor jih je branil. Da, še več: mi priznavamo celó, da je ob sedanjih razmerah tudi z narodnega stališča, in sosebno z ozirom na periferijo, možno zagovarjati dvojezične napise. Ali tako, kakor je to storil dr. Tavčar, je absolutno nedopustno z narodnega stališča. Gori navedeni stavki govore dovolj jasno. A kaj naj rečemo o poročilu v „Laibacherici“? In temu poročilu ni še nikdo oporekal do danes. Kdor razume nemški, ta razume, kaj pomenja izjava: ...dass die Stadt auf den guten Willen der deutschen Parthei angewiesen ist.“

Pozabiti hočemo, koliko nasprotja je v tem, da je narodna stranka dosledno trdila doslej, da nemštvo na Kranjskem nima prava do obstanka kakor politiška stranka, a da se sedaj delajo toli globoki pokloni pred isto nemško stranko; pozabiti hočemo na dalekosežno dejstvo, da so ljubljanski Nemci člani tiste liberalne stranke, ki je dosledno zanikovala in jo zanikuje tudi danes celokupnost naroda slovenskega po različnih pokrajinah, da torej zanikuje obstojni pogoj našemu

narodu, ampak verjeti hočemo, da so Nemci v Ljubljani stranka, ki zasluži, da se jo poštevava. Bodi torej: priznajmo Nemcem v Ljubljani toliko politiškega vpliva, kolikor jim gre po razmerju njih števila! Ali nikdar ne smemo dopustiti, da bi se Nemcem odmerjal politiški upliv po njih lastni do bri ali slabi volji!! Lepo in prav je, ako hočejo tudi Nemci sodelovati za gospodarsko povzdigo mesta, ali to se mora zgoditi brez žrtve na naših narodnih in politiških načelih!

Še jedna beseda nas je usupnila v poročilu „Laibacherice“, neoporečenem do sedaj. Tam stoji, da je rekel dr. Tavčar, da je vprašanje uličnih napisov „eine untergeordnete Frage“, podrejeno vprašanje. Ti ljubi Bog! Čemu pa je trebalo toli hrupne akcije, toliko srditih polemik po časnikih, toliko moralnega zgražanja na neslovenskem postopanju dež. odbora — radi bornega podrejenega vprašanja?! To so prehuđi skóki, za kakoršne treba elasticitete, kakoršna ni lastna vsakomur.

Posebno se povdarja tudi kapitalistična moč Nemcev. Pustimo na strani neoporečno dejstvo, da so to moč dali Nemcem v roko Slovenci sami, se svojo mlačnostjo, se svojo popustljivostjo in po nedostajanju inicijative na narodno-gospodarskem pogledu. Ali nam se zdi, da močno diši po židovskoneemških načelih zahleva, da bi se po kapitalistiški moči moral ravnati tudi — politiški upliv!

Iz kratka: s tem svojim članicem se nismo hoteli izreči ni za načelo samoslovenskih, ni za načelo dvojezičnih napisov, kajti — kakor že rečeno — možno je zagovarjati to in ono stališče, ampak le zoper način, kakor so se v mestnem zboru ljubljanskem zagovarjali dvojezični napisi, smo morali protestovati. Vsakako pa ne bi mogli mi priznati načela dvojezičnih napisov v Ljubljani tako dolgo, dokler se ne bode izvrševalo isto po onih mestih ob periferiji, po katerih žive slovenske manjšine.

Resolucije, ki jih je vsprejel minole nedelje javni shod „Obrtne zveze za Kranjsko“ v Ljubljani, se glase:

I. Javni shod „Obrtne zveze za Kranjsko“ izreka željo, naj se obrtniki združijo v jedno organizacijo celoto v obrambo narodnih, stanovskih in socialnih pravic, in naj se kaže ta organizacija istotako v obrtniških, kakor politiških vprašanjih.

II. Javni shod „Obrtne zveze za Kranjsko“ izreka željo, naj se **kranjski Slovenci združijo v jedno politiško stranko s pokrajinskimi Slovenci** vred, ki bo zastopala narodni in socialni razvoj celokupnega naroda na podlagi krščanske pravičnosti in napredka. Sprava obeh strank naj bi bila trajna po razgovoru zaupnih mož in naj bi imela pred vsem ozir na koristi ljudstva, ki želi sloge in pravega, stalnega miru, ne pa samo „premirja“. Razgovor in način sloge naj se predloži narodu. Resolucija naj se pošlje obema narodnima strankama.

III. Z ozirom na resolucijo II. izreka javni shod „Obrtne zveze za Kranjsko“, da se bo **podpiralo samo tiste kandidate, ki se že vnaprej obvežejo s pošteno besedo, da nastopijo z vso odločnostjo za oživotvorenje jugoslovenskega kluba** in da sami vstopijo v to skupino. Kandidat naj bo neodvisen in ne sme poznati pri narodnem delu nobene razlike med stanovi.

IV. Na shodu zbrani obrtniki so sklenili: Mestni zastop in posebno državni poslanci naj še v sedanjem zasedanju izposlušajo pri visoki vladi na Dunaju, da se potresna podpora, dana oškodovanam ob tnikom in trgovcem, ne izterja, temveč popolnoma odpiše.

Volilni možje v peti skupini Goriško-gradiščanski. — Iz zanesljivih podatkov posnemamo prihoduje razmerje glasov v peti skupini za državnozborsko volitev v Goriški in Gradiški: Združeni Nemci in Italijani (78.709 preb.) volijo 158 volilnih mož; Slovenci pa (135.020 preb.) sami 270. Po politiških okrajih voli: glavarstvo Goriško 121 slovenskih in 48 italijanskih (med temi samo goriško mesto 44, Ločnik 4) volilnih mož. Sežansko 59 (komenski sodni okraj 30, sežanski 29) slovenskih. Tolminsko 73 slovenskih. Gradiščansko 11 slovenskih in 126 italijanskih. Volilni možje se bodo volili v vsaki občini. Glasovalo se bo ustno. Po tem izkazu imajo Slovenci 90 glasov večine. In gospodje v laškem taborju že sedaj računijo na ta sedež!!!

— Vstregli bi občinstvu tudi s podatki iz Istre, radi tega prosimo rodoljube, naj nam jih dopošljejo.

Slovansko dobrodelno društvo v Peterburgu. Dne 21. t. m. je imelo to društvo v Peterburgu svojo slavnostno zborovanje. Tega zborovanja se je udeležilo tudi več viših vojaških in cerkvenih dostojanstvenikov. Zborovanje so je otvorilo s pesmijo na čast sv. Cirilu in Metodu. Zatem je govoril grof Ignatjev o dogodkih v minolem letu. Omenivši na kratko kronanja carja in razstave v Nizjem Novgorodu jel je govoriti o potovanju carske dvojice ruske po zapadni Evropi in je rekel o tem: „Noben ruski car še ni bil tako slovesno pozdravljan na svojih potovanjih kakor car Nikolaj II., in še nikdar ni ruski narod občutil tolikega veselja na spoznanju oblasti in moči svojega carja, nego ga je občutil sedaj, ko se je pred istima spoštljivo in pokorno klanjala vsa Evropa. To je bil pravi triumfalni spreved. Ves izobraženi svet je čutil, da sta v rokah ruskega carja moč in oblast. Mladi car ni donesel nikakih groženj evropskim narodom, ampak ljubezni in miru“.

Govornik je omenjal na to tudi povodnji v Srbiji in Črnigori in je objavil, da je slovansko dobrodelno društvo zasnovalo nabiranje darov za bežne v onih dveh slovanskih deželah. Potem so imenovali pisateljico Leontěvo-Levicko častnim članom društva radi nje zaslug za slovansko stvar. Zborovanje se je zaključilo s predavanjem Dragomireckega o Malorusih v Galiciji.

Msgr. Macario o Meneliku. Papežev odposlanec msgr. Macario je te dni v Kairu predaval o vspehu — svoje misije za osvobodjenje italijanskih ujetnikov. Opisal je težavno svoje popotovanje v Adis Abebo ter je povdarjal, da ga je Menelik vsprejel jako sijajno in ravnal žujim kakor z visokim cerkvenim dostojanstvenikom. Povedal je, da ima Menelik na razpolago kakih 200 000 mož, od katerih je 70.000 pod orožjem, ostali pa so raztrešeni po pokrajinah, toda pripravljeni na prvi migljaj. Ta silna vojska je dobro oborožena in izvežbana; tudi za obskrbo je preskrbljeno dobro, ako je treba v vojno. Ta vojska torej nikakor ne zaostaja za evropskimi, kajti Menelik je poblepen časti. Vrhunec njegovih želj je, da bi vladal po vsej gornji nilski dolini; pristanišče v Rdečem morju mu je torej potrebniše, ker želi povzdigniti abesinsko industrijo in trgovino po nasvetih Rusije in Francije.

Kar se dostaje posebne njegove misije, rekel je msgr. Macario, da je italijanska politika kriva na tem, ako se njemu ni posrečilo osvoboditi italijanskih ujetnikov. Vendar pa je dosegel kljubu vsem spletkam Italije velik moralen vspeh, kajti: prepričal je Abesince, da je papež vladar, mogočen in še mogočniji nego so drugi.

Razprava proti morilecemu Stambulova. Dne 25. t. m. bila je zaslšana vdova Stambulova kakor svedokinja. Izjavila je, da ne mara govoriti. Omenila pa je le toliko, da po njenem menenju obtoženca nista kriva, ker sta bila le orodje in žrtvi vlade. Treba da je torej kaznovati moralne provzročitelje tega zločina.

Pomiloščeni Armenci Glasom dne 27. t. m. iz Carjegrada došlega poročila so pričeli izpuščati na svobodo Armence, katere je bil pomiloštil sultan. Carigranski patrijarh je bil odredil, da se je nasledn ega dne po vseh armenskih cerkvah v Turčiji obhajala slovesna zahvalna služba božja

Francozi žele vojne! Pariški „Radical“ je objavil te dni članek, razpravljajoči o možnosti splošnega razoroženja ter došel do teh-le znamenitih izvajanj:

Franciji je absolutno in moráino nemogoče razorožiti ali razpustiti svoje vojsko. Zakaj? Zato, ker z razoroženjem bi Francija proglasila glasno in jasno, — naj se smatra stvar s katerega koli stališča, — da se definitivno uda v svoj poraz, da prepušča jarmu prisvojevalčevemu one Francoze, katere je sila ločila od domovine in katere more osvoboditi in združiti z domovino le sila. Ako pa bi Francija izjavila kaj takega, bilo bi to očividno znamenje nje propadanja, pričetek završetku, priznanje, da je drage volje vsprejela in nosi svoje ponižanje“.

Te besede so ponatisnili tudi drugi francoski listi, dodavši jim popolno odobravanje.

Različne vesti.

Imenovanje. Nj. Vel. cesar je imenoval dvornim svetovalcem in deželnim finančnim ravnateljem v Zadru višega finančnega svetovalca Ludovika Hočevarja v Trstu.

Imenovanja. Predsedništvo prizivnega sodišča v Trstu je imenovalo namestništvenga računarskega asistenta Karla Kovarčiča računarskim oficijalom, računarskega vežbenika Friderika Paulija rač. asistentom in namestništvenga račun. vežb. Valterja Sardija vežbenikom na računarskem oddelku prizivnega sodišča. — Konceptni vežbenik Karol Meditz je imenovan konceptistom na poštne ravnateljstvu v Trstu.

Število volilcev Trstu. Mestni magistrat tržaški je sešel, — seveda ne oziraje se na slovenske uroke proti volilnim listinam, — da je v Trstu (mesto) naslednje število volilcev: v I. razredu 441, v II. 403, v III. 2571 in v IV. 1667, skupno torej 5075 volilcev.

Ženska podružnica sv. Cirila in Metoda v Trstu vabi še enkrat slavno občinstvo na veliki svoj koncert dne 3. januarja. Opozarja osobito na igro, pri kateri bodo sodelovali „Slovansko pevsko društvo“ in godci. Dasi že namen sam — v korist družbi sv. Cirila in Metoda — dovolj vabi in kliče naše rodoljube na veselico, vendar se usojamo pozvati jih še enkrat in opozarjati na lepi program. Oziraje se na to, da je dobiček namenjen družbi sv. Cirila in Metoda, se radodarnosti ne bodo stavile meje.

Za „Božičnico“ podružnice družbe sv. Cirila in Metoda na Greti so darovali v gostilni barokovljanskega obrtarskega društva: gg. Jakob Pertot, A. M., F. Ščuka, Vinopivec A., A. Pertot, Zdravko Krok, Človekonosnikajočibrodalniivozilni kollesar, Jakob Pertot Slovenec, Šanto, kateri pije spiritus (Špinto Šanto), Škrinja orehova, N. A. Guobar, Drag. Pertot S., Mihael Vičič Čizbe „manja-usnje“, vsak po 1 krono ter gg. „En malo več ko žonta“ 2 kroni, Juri Martelanc 120 st. in Dragotin Pertot Pendla 80 st.

Za podružnico družbe sv. Cirila in Metoda na Greti se je nabralo v pušici nabiralnika v gostilni g. Katalana pri dvanajstih Murvah v Rojanu 4 gl. 26 nč.

Silvestrov večer. Še nekoliko ur in leto 1896. — je bilo! V četrtek zvečer o polnoči se zaključil razdobje jednega leta in se zasnuje razdobje nasledniku istega. Z zaključenjem starega leta pokopati je nebrojno neizpolnjenih nad, a v očigled novemu letu nam ustajajo — nove nade. Gorje človeštvu, ako bi ne imelo tega božjega daru — neprestanega upanja in nadejanja. Novo leto vzbuja v nas nove nade. A kje je brat, ki ne bi privoščil bratu, kje je prijatelj, ki ne bi privoščil prijatelju, da, kje je človek, človek s čutečim srcem, ki ne bi privoščil sočloveku, da se mu izpolni to, kar mu kakor goreča želja klije v srcu?!

Zato se radi shajajo ljudje na Silvestrov večer, da si čestitajo na tem, da so srečno prebili neveselosti mnogega leta in da si roka v roci, v prijateljskem objemu, obzvenkatanju čas, voščijo za novo leto — vse dobro!

Tudi „Tržaški Sokol“ pozivlja svoje prijatelje na „Silvestrov večer“. To ne bo navadna društvena veselica, to bo večer prijateljstva, večer ljubezni, večer izražanja skupnih nad za bodočnost. V prijateljskih pogovorih, ob lepi slovenski pesmi, ob zvokih naše tamburice, ob proizvajanju dramatiških prizorov hočemo pričakati one usodne ure, ko nas prihujeni starosta „Tržaškega Sokola“ prisicnimi besedami sprovede čez prag iz starega v novo leto. Po njegovih besedah pa hočemo vslikati drug drugemu v bratski harmoniji: Srečno novo leto! V tem trenutku, ko se leto pogreza v neizmernost za svojimi predniki, ko v isti hip že stopa na njega mesto drugo leto, čuti se le prav človeško bitje, kako neznatno je v velikem, neizmernem stvarstvu bozjem, in v tej zavesti svoje obnemoglosti čutimo se le, kako potrebujemo drug drugega, kako potrebno je, da se ljubimo in da si odpuščamo!

Slovenci! Odzovite se torej v velikem številu pozivu „Tržaškega Sokola“! Pridite na shod ljubezni, na shod pobratimstva! Pridite, da bode prihodnji četrtek o polnoči orilo iz naših grl: Srečno novo leto!

Ona uboga vdova, ki smo jo priporočili usmi-

ljenim srcem naših čitateljev, nas je naprosila, da izrečemo v njenem imenu iskreno zahvalo oni gospodi, ki so jej dopostali toliko daril, da je mogla poravnati vsaj stanarino. Dopostali so jej: Ivan Vyzourek iz Tolmina 1 gl., nepoznana Slovenka 5 gl., Ivanka Beninger v Tomaju gl. 1.95, E. A. Jazbec iz Trsta 4 gl., „dobre duše“ iz Trsta gl. 2.50, dva usmiljena Slovana v Raben gl. 1.45, Marija Mahorčič iz Sezane 1 gl., neimenovani 50 nč., neimenovani 50 nč., Katinka Coticčeva 50 nč. in nekaj stare obleke.

Še jedenkrat: hvale prisrčna tem dobrim dušam. Da ni bilo njih, bila bi danes ta nesrečna žena s celo kopico nedolžnih otročičev na ulici! Na ulici v zimskem času — to ni šala. Bog povrni torej stotero! — In če bi mogel še kdo pogrešati kak novčič, naj se spomni te nesrečne žene. Ista stanuje: Via molin a vento h. št. 51, vrata 31, casa Rigutti, II. nadstropje.

Legár (ali tifus) v Pulju. Stanje epidemije dne 26. t. m.: Meščanstvo: novih slučajev 23, ozdravilo 10, umrla 2; skupno 691, od kojih 99 v bolnišnici. — Vojaštvo: novi slučajji 4, ozdravilo 7, umrl 0, skupno 520.

Dne 27. t. m.: Meščanstvo: novih slučajev 7, ozdravilo 18, umrlo 8, skupno 676, od kojih 98 v bolnišnici. — Vojaštvo: novih slučajev 12, ozdravilo 10, umrl 1, skupno 521.

Slaba voda v Pulju. Zdravstvena komisija, ki je te dni analizovala vodo Karolinskega vira, zasledila je v tej vodi bacile ter vsled tega proglasila vodo nepitno. Magistrat puljski je to v posebnem razglasu priobčil občinstvu.

Samomor. Lloydov natakak Anton Brajkovič se je med vožnjo iz Benetk v Trst vrgel s krova parnika „Arciduchessa Carlotta“ v morje, ne da bi ga bil kdo opazil. Potniki se le videli, da je ob 2 po polnoči ostavil svojo kabino in šel na krov. Od tedaj ni sledil o njem. Bržkone se mu je zmešalo v glavi. Stvar so prijavili pomorski vladni tržaški.

Oprava sodnih uradnikov. „Reichswehr“ poroča, da se govori v Dunajskih parlamentarnih krogih, da nameruje minister pravosodja, grof Gleispach, uvesti z novim civilnim postopanjem tudi neko novost v opravi sodnih uradnikov. Sodniki, državni pravdniki in branitelji bodo namreč morali prihajati na razprave, opravljene v togo in s čepico.

Zvonenje odpravljeno. Na kolodvorih državnih železnic avstrijskih je vsled ministerskega odloka odpravljeno zvonenje s 1. januarjem 1897. Prihod in odhod vlaka se bode naznanjal z ustmenim naznanjanjem ali na kak drugi način.

Vitez Nabergoj zoper list „Indipendente“. — (Zvršetak.) Tožitelj pa sploh ni imel potrebe rekurirati zoper navedeni odlok, s katerim je prvi sodnik izrekel svojo nepristojnost, a v istem času odstopil kazenske spise c. kr. deželnemu sodišču za daljnje njegove ukrepe.

Naravno je bilo torej, da je tožitelj moral čakati na te daljnje ukrepe, ki niso mogli priti drugače, nego so prišli. Deželno sodišče je namreč, vsled nezakonitega in nepopolnega postopanja kazenske Preture, vrnilo nanje došlo ovadbo, poslednjemu sodišču za nadaljnje postopanje. S tem je prišla stvar zopet v pravičen tir. A z istim opravičenjem, kakor je trdil gosp. zastopnik obtoženca, da bi bil moral tožitelj rekurirati zoper odlok Preture, trdim lahko jaz, da bi bil moral toženec rekurirati zoper odlok deželnega sodišča ter da je s tem, ker ni rekuriral, priznal opravičenost odloka c. k. deželnega sodišča. Ni torej govora o tem, da bi bil tožitelj kedaj formalno odstopil od svoje ovadbe.

Gledé trditve nasprotnikove, da bi se lahko psovke, storjene tiskopisom, policijsko kaznovale, ter da ni torej opravičena moja argumentacija, da bi morale biti take psovke po teoriji nasprotnikovi svobodne kazni, je omenjati, da bi bilo pač čudno in proti duhu kazenskega zakona, ako bi se psovka, izrečena pred več ljudmi ali pa očitno, kaznovala sodnijsko, torej strožje, a psovka v tiskopisu, torej psovka, katera se razširja daleč na okolo, da bi se kaznovala le policijsko, torej blažje. Da bi pa psovka, ki se mora sicer kvalificirati po §. 496. kaz. zak. že radi tega postala kaznjiva po §. 491. k. z. kakor izročevanje javnemu zaničevanju, ker se je napisala v listu, za to ne morem pač najti ravega kriterija.

Ne vem, zakaj bi psovka, izrečena recimo pred več tisoč ljudi, ne značila istotako izročevanje javnemu zaničevanju, kakor psovka, katero čita v listu morda manj ljudi, ako bi bila nasprotnikova teorija prava?

Ponavljam pa, kar sem že prej rekel, da žaljenje v smislu §. 491. k. z. obstaja le tedaj, ako gre za zaničljive lastnosti, ki se eventualno dajo dokazati ali pa, ako se koga izroča javnemu zaničevanju na način, da oni, ki je žaljenec čul ali čital, lahko verjame, da je žaljenec tak zaničevanja vreden človek. Pretirani, sami ob sebi neverjetni žaljivi izrazi so pa le proste psovke, kaznjive po §. 496. k. z.

Nasprotnikova trditev, da mi istotako ločimo vsebino vprašavnega članka, kakor da bi državni pravdnik reduciral poškodovančevu nezmožnost za delo od 45 dni na 3 dni, v svrhu, da napravi iz zločina prestopok, pač ni vredna, da bi se resno bavil žnjo; v novem slučaju gre za žaljive in ne žaljive navedbe istega članka ter je tožitelj tožil za vse žaljive besede; nespametno bi pa bilo ga siliti, naj toži za ne žaljive besede samo radi tega, ker so v istem članku.

Gledé eventualne objave razsodbe v listu „Indipendente“, katero sem zahteval v prvi instanciji, opaziti moram, da se danes razpravlja le prašanje pristojnosti ali nepristojnosti kazenske Preture ter da vprašanje objave meritorne razsodbe ni danes na dnevnem redu. Ta sicer opravičeni zahtevek, bodem ponavljal in utemeljeval, ko se bode zopet razpravljalo meritorno o kaznjivosti inkriminiranih besed. Ponavljam torej prošnjo, naj veleslavno c. k. deželno sodišče dvigne razsodbo prvega sodnika, s katero se je isti izrekel nepristojnim ter izreče pristojnost kazenske Preture.

Na to je sodni dvor po kratkem posvetovanju, uvažuje in osvojivši razloge zastopnika tožiteljevega, g. dra. Gregorina, dvignil razsodbo prvega sodnika ter izrekel pristojnost kazenske Preture.

Kazenska Pretura imela bode torej razsoditi, se je li žatila čast gosp. Nabergoja s tem, da je „Indipendente“ psoval ga z izrazi „muso rotto“, „intelligenza da dindio“ ter mu nakazal mesto mej prašiči. O konečnem izidu te kazenske pravde poročati bodemo svoječasno.

Sodnijsko. 56letna postrežnica Leopoldina Sancia iz Trsta našla je letos februarja meseca na ulici novčarko, v koji je bilo par uhanov, vrednih 280 gl. in par goldinarjev gotovine. Nezvesta ženska je par tednov pozueje zastavila najdene dragocenosti in tako ji je došla policija na sled. Seveda je bila denar — 120 gl. je dobila v zastavljanici — že zapravila. Včeraj jo je obsodilo sodišče na dva meseca težke ječe.

Dva vojaka obsojena zaradi beguna Škrlija. Naši čitatelji se izvestno še spominjajo, da je morilec Andrej Škrl ušel iz tukajšnje vojaške bolnišnice, obleksi opravo nekega domobranca ter opasivši preko te oprave srajco bolniških postreščekov. Na hodniku je stal na straži vojak Ivan Lah, kateri seveda ni ustavil Škrlija, ker ga je smatral bolniškim postreščekom. Siromasni Lah je prišel zaradi „malomarnosti na straži“ v preiskovalni zapor. Sedel je 50 dnij, in potem ga je vojno sodišče obsodilo na tri mesece zapora. Baš za Božič pa je bil pomiloščen. — Domobranec, Anton Strnad, čigar opravo si je bil oblekel Škrl ko je ušel iz bolnišnice, je dobil 7 mesecev ječe, ker je na sumu, da je posodil svojo opravo Škrliju in s tem olajšal beg morilcu.

Ubegla kaznenca. Kaznenca Fran Žnidaršič in Ivan Bosketič izvršila sta v koperski kaznilnici več let ječe. Sedaj so ju morali oddati v Ljubljansko prisilno delavnico. Zaprli so za par ur oba v občinski zapor, toda od tam sta pobegnila. Koperske oblasti so prijavile to tržaškemu policijskemu ravnateljstvu.

Tržaški želodec. Od 1. januarja do konca oktobra t. l., torej v desetih mesecih prebavilo je mesto tržaško (oziroma: prebivalstvo) glasom statistike: 15.123 volov, 24 bikov, 2037 krav, 1101 konjev, 20.716 telet, 7853 koštrunov, 21.884 jagujet in 5032 prašičev, skupno torej 73.770 glav klavne živine.

Milljoni šahovi. Pokojni šah Nasr-ed-Din, umorjeni vladar Perzije, ostavil je jedno milijardo frankov privatnega premoženja. Sto milijonov je določenih za obče koristne svrhe.

